

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIđINA

AŐađıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

Ceza infaz kurumlarında uygulanan infaz rejimi, mahpusların kişi onurunu korumak, ayrımcılığı önlemek ve temel hak ve özgürlükleri güvence altına almak zorundadır. Anayasa'nın 17'nci maddesi uyarınca herkes, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliŐtirme hakkına sahiptir. Ceza infaz kurumları bu hakkın askıya alındığı alanlar değildir; aksine devletin en yüksek sorumlulukla hareket etmek zorunda olduğu kurumlardır.

Konya Ereğli Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu ile İzmir Şakran Ceza İnfaz Kurumunda siyasi tutsaklara yönelik olarak uygulandığı bildirilen kimlik kartı dayatması, bu temel ilkelere açıkça aykırıdır. Mahpuslara verilen kimlik kartlarında daha önce yer alan "Sol terör örgütü" ibaresinin, son dönemde "İtirafçı sol terör örgütü" şeklinde deđiŐtirilmesi, mahpusların iradeleri dıŐında "itirafçı" olarak damgalanmasına yol açmakta, kişi onurunu zedeleyen, aşağılayıcı ve hedef gösterici bir nitelik taŐımaktadır.

Bir kiŐinin "itirafçı" olarak nitelendirilmesi, hukuki bir statü olmayıp ancak kiŐinin kendi özgür iradesine dayanan son derece kiŐisel bir durumdur. Bu nitelemenin cezaevi idaresi tarafından tek taraflı biçimde kimlik kartlarına yazılması, mahpuslar üzerinde baskı, yönlendirme ve itibarsızlaŐtırma aracı olarak kullanılmaktadır. Bu uygulama, ceza infaz kurumlarında politik kimlikler üzerinden fiŐleme ve etiketleme pratiğini kurumsallaŐtırmaktadır. Bu uygulamalar aynı zamanda infaz rejimini hukuki bir düzen olmaktan çıkararak cezalandırıcı ve yıldırıcı bir mekanizmaya dönüŐtürmektedir.

Aktarılan bilgilere göre, mahpuslar hastane, revir, açık ve kapalı görüşler, havalandırma, sosyal etkinlikler ve kargo teslimi dahil olmak üzere odalarından çıktıkları andan itibaren bu kimlikleri taşımaya zorlanmaktadır. Kimliği taŐımayı reddedenler hakkında telefon görüşü, mektup, görüş ve sosyal aktivite yasaklarını içeren disiplin soruŐtırmaları açılmaktadır. Aynı kargo işlemi nedeniyle birden fazla disiplin soruşturması açıldığına dair bilgiler ise uygulamanın keyfi ve orantısız niteliğini açıkça ortaya koymaktadır.

Bu tür yaptırımlar, ölçünlülük ve orantılılık ilkelerinin ihlali anlamına gelmekte; Anayasa'nın yanı sıra Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesinde güvence altına alınan kötü muamele yasağı kapsamında değerlendirilmesi gereken bir infaz pratiğine iŐaret etmektedir. Ayrıca "itirafçı" ibaresinin cezaevi koŐullarında mahpusların diğer mahpuslar ve personel

nezdinde hedef haline gelmesine, damgalanmasına ve can güvenliğinin tehlikeye girmesine yol açabileceği açıktır. Mahpusların politik görüşleri üzerinden etiketlenmesi, damgalanması ve disiplin tehdidiyle bu etiketleri taşımaya zorlanması; hukuka güveni, infaz sisteminin meşruiyetini ve toplumsal barışı zedeleyen uygulamalardır.

Bu bağlamda

- 1- Konya Ereğli Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumu ve İzmir Şakran Ceza İnfaz Kurumunda mahpuslara verilen kimlik kartlarında “Sol terör örgütü” ve/veya “İtirafçı sol terör örgütü” ibarelerinin kullanıldığı doğru mudur? Bu konuda herhangi bir inceleme veya soruşturma başlatılmış mıdır?
- 2- Doğruysa, “İtirafçı sol terör örgütü” ibaresinin kimlik kartlarına eklenmesinin hukuki ve idari dayanağı nedir? Bu ibare hangi mevzuat hükmüne, hangi idari karara ve hangi gerekçeye dayandırılmaktadır?
- 3- Kimlik kartlarında bu şekilde ibarelere yer verilmesinin, mahpusların kişi onuru, maddi ve manevi varlığı ile ayrımcılığa uğramama hakkını ihlal eden, aşağılayıcı ve hedef gösterici bir uygulama olduğu Bakanlığınızca değerlendirilmiş midir?
- 4- Söz konusu kimlik kartlarını taşıma dayatması cezaevlerinde hangi alanlarda uygulanmaktadır?
- 5- Hastane, revir, açık ve kapalı görüşler, havalandırma, sosyal aktiviteler ve kargo işlemleri dahil olmak üzere, mahpusların odalarından çıktıkları andan itibaren kimlik taşıma zorunluluğu getirilmiş midir?
- 6- Bu uygulama gerekçe gösterilerek 15 Aralık 2025 tarihi itibarıyla Konya Ereğli ve İzmir Şakran cezaevlerinde kaç mahpus hakkında disiplin soruşturması açılmıştır? Açılan soruşturmaların gerekçeleri ve sonucunda verilen disiplin cezalarının türleri nelerdir?
- 7- Kimliği taşımadığı gerekçesiyle mahpuslara telefon görüşü engeli, açık veya kapalı görüş engeli, mektup engeli ve sosyal aktivite yasağı gibi yaptırımlar uygulanmakta mıdır? Uygulanıyorsa, bu yaptırımların süresi ve sayısı nedir?
- 8- Kargo teslimi için kimlik taşıma dayatmasını reddeden mahpuslar hakkında, aynı kargo işlemi üzerinden birden fazla disiplin soruşturması açıldığı doğru mudur? Doğruysa, bu uygulamanın keyfilğine karşı Bakanlığınız tarafından herhangi bir denetim veya inceleme yapılmış mıdır?
- 9- Kimlik kartlarında yer alan bu ibarelerin, mahpusların cezaevi içinde diğer mahpuslar ve personel nezdinde damgalanmasına, hedef gösterilmesine ve güvenlik risklerine yol açabileceği hususu değerlendirilmiş midir? Bu risklere karşı hangi önlemler alınmıştır?
- 10- Ceza infaz kurumlarında mahpusların politik görüşleri üzerinden etiketlenmesine ve “itirafçı” gibi bir nitelemeyle damgalanmasına derhal son verilmesi için Bakanlığınızca hangi somut adımlar atılacaktır? Söz konusu ibareler kaldırılacak mıdır, kaldırılacaksa buna ilişkin bir takvim bulunmakta mıdır?